

Posudek na diplomovou práci

„PORUCHY CHOVÁNÍ U DOSPÍVAJÍCÍCH V KONTEXTU SOCIALIZACE“,

kteřou předkládá Věra Kajuková

Problematika dospívajících s poruchami chování je aktuální, živá i významná s ohledem na potřeby společnosti i jedince. Stále přináší a otevírá nové pohledy a s tím související intervenční snahy, které usilují o efektivitu ve smyslu přiměřené socializace dospívajících. Přispět k porozumění složité a vzájemně podmíněnému působení různých faktorů ve vývoji dospívajících chlapců i dívek si klade za cíl předložená diplomová práce.

Práce je tradičně členěná na část teoretickou a empirickou. Ve shodě se zaměřením práce se teoretická část věnuje zejména problematice socializace v kontextu s poruchami chování i možnostmi jejich zvládnutí. Empirická část je vystavena na kvalitativní metodologii, což je zcela přiměřené s ohledem na záměr diplomového úkolu. Autorka velmi dobře pracovala s rozsáhlým souborem našich i zahraničních odborných pramenů. V prvních pěti kapitolách si tak vytvořila adekvátní předpoklady pro zpracování vlastní empirické části práce. Autorka v nich zmiňuje všechny relevantní proměnné, které se mohou podílet na problematickém postupu socializace dětí a dospívajících.

Empirická část je uvedena formulací problému – cíl výzkumu se vztahuje ke zmapování faktorů, které se podílejí na vzniku a rozvoji poruch chování u dospívajících s důrazem na poznávání jejich komplexity. K tomu autorce dobře posloužil Bronfenbrennerův ekologický model rozvoje jedince. Výzkumný postup se opírá o podrobně zpracované kazuistiky čtyř respondentů, kteří byli umístěni do Diagnostického ústavu v Dobřichovicích. Výzkumný design je v souladu s úkoly výzkumu. Vlastní kazuistiky jsou zpracovány podrobně, využívají stejného schématu k postižení komplexity působících faktorů v problematickém vývoji dvou sledovaných chlapců a dvou dívek. V popisu vzniku a vývoje poruch chování respondentů autorka věnuje poněkud méně pozornosti výsledkům použitých psychologických metod, které deklaruje v metodologické části. Předpokládám, že tato data získávala právě ona a je škoda, že jim v kazuistikách nedala větší prostor (třeba na úkor jiných informací, které čerpala z dokumentů zpracovávaných zřejmě někým jiným). Kazuistiky jsou podrobné, škoda, že místy působí trochu schematicky a „neosobně“. Avšak jejich shrnutí a zejména diskuze je kvalitním dokladem psychologické erudice autorky. Autorka analyzuje zjištěné výsledky podle zmíněného modelu vývoje jedince U. Bronfenbrennera. Tyto části práce obsahují celou řadu cenných psychologických postřehů. K tomu snad jen otázky do diskuze: Které výsledky lze včlenit do psychologické praxe diagnostických ústavů a jak? Jaká úskalí lze očekávat? Ve kterých fázích (situacích) vývoje sledovaných chlapců a dívek bylo možné podpořit jejich příznivější rozvoj a jak?

Závěr:

Věra Kajuková předložila práci, která splňuje všechny požadavky na diplomové práce kladené. Doporučuji proto, aby se stala předmětem obhajoby na katedře psychologie UK FF v Praze.

Praha 9. 5. 2008

PhDr. Iloňá Gillernová, CSc.